

صفحه	درس چهارم: «مسئولیت‌های پیامبر (ص)»	ردیف
۴۷	تعلیمات قرآن کریم و سیره رسول خدا (ص) نشان می‌دهد که ایشان به عنوان فرستاده‌الله، چند مسئولیت مهم را عهده‌دار بود؟ پاسخ: «سه تا»: ۱) دریافت و ابلاغ وحی ۲) تعلیم و تبیین تعالیم قرآن (مرجعیت دینی) ۳) اجرای قوانین‌الله با تشکیل حکومت اسلامی (ولایت ظاهری)	۱
۴۷	از مسئولیت‌های مهم پیامبر اکرم (ص)، «دریافت و ابلاغ وحی» را توضیح دهید. پاسخ: رسول خدا (ص)، آیات قرآن کریم را به طور کامل از فرشته وحی دریافت می‌کرد و بدون ذره‌ای کم و یا زیاد به مردم می‌رساند و می‌خواند. همچنین، ایشان نویسنده‌گانی را مأمور نوشتند قرآن نمود. عده زیادی نیز با اشتیاق، آیات قرآن را فرا می‌گرفتند و در سینه خود حفظ و به آن‌ها عمل می‌کردند.	۲
۴۷	عبارت «ما، ده آیه از قرآن را از پیامبر (ص) فرا می‌گرفتیم و بعد از این‌که در معنای آن‌ها تفکر می‌گردیم و به آن‌ها عمل می‌نمودیم بار دیگر برای یاد گرفتن آیات بعدی، نزد ایشان می‌رفتیم.» از زبان چه کسی نقل شده است و درباره چیست؟ پاسخ: «عبدال... بن مسعود»؛ دریافت وحی به طور کامل توسط پیامبر (ص) و ابلاغ آن بدون کم و کاست به مردم.	۳
۴۷	نویسنده‌گان قرآن را «..... و آنان که آیات آن را به خاطر سپرده و حفظ می‌کردند، «.....» می‌نامیدند. پاسخ: «کاتبان وحی» - «حافظان وحی»	۴
۴۷	اوکین و برترین «کاتب» و «حافظ» قرآن کریم، چه کسی بود؟ ۱) عبدال... بن مسعود ☐ ۲) حضرت علی (ع) ☒ ۳) عباس ☐ ۴) رسول خدا (ص)	۵
۴۷	چرا پیامبر اکرم (ص)، علاوه بر رساندن وحی به مردم «وظیفه تعلیم و تبیین قرآن کریم» را نیز بر عهده داشت؟ پاسخ: تا مردم بتوانند ۱) به معارف بلند این کتاب آسمانی دست یابند. ۲) جزئیات احکام و قوانین آن را بفهمند. ۳) شیوه عمل کردن به آن را بیاموزند.	۶
۴۷	اوکین و معتبرترین مرجع علمی برای فهم عمیق آیات الهی، کدام است؟ پاسخ: «گفتار» و «رفتار» پیامبر (ص)	۷
۴۷	مسلمانان با مراجعه به گفتار و رفتار پیامبر اکرم (ص)، به چه چیزی پی‌می‌برند و چه چیزی را می‌آموزند؟ پاسخ: به معنای واقعی بسیاری از معارف قرآن، پی‌می‌برند و شیوه انجام دستورات قرآن را می‌آموزند.	۸
۴۷	چهار مورد از چیزهایی را که «کلیات» آن‌ها در قرآن آمده، مطابق گفتار و رفتار رسول خدا (ص) انجام می‌دهیم بنویسید. پاسخ: ۱- وضو ۲- نماز ۳- روزه ۴- حج	۹
۴۷	اوکین و بزرگ‌ترین معلم قرآن کریم، چه کسی بوده است؟ پاسخ: رسول خدا (ص)	۱۰

۱۱	۴۸	<p>از مسئولیت‌های مهم پیامبر اکرم (ص)، « ولایت ظاهری» را توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: ولایت بر جامعه از طریق تشکیل حکومت اسلامی و با اجرای قوانین الهی است. ولایت به معنای « سرپرستی » و « رهبری » است. پیامبر اکرم (ص)، به محض این که مردم یثرب (مدینه)، اسلام را پذیرفتند به این شهر هجرت کرد و به کمک مردم آن شهر (انصار) و کسانی که از مکه آمده بودند (مهاجرین)، حکومتی را که بر مبنای قوانین اسلام اداره می‌شد، پی‌ریزی نمود.</p>
۱۲	۴۸	<p>طبق روایات متعددی که از معصومین (علیهم السلام) نقل شده است، ایشان؛ اسلام را بر چند پایه استوار دانسته‌اند و از میان آن‌ها مهم‌ترین پایه کدام مورود، شموده شده است؟</p> <p>پاسخ: « پنج پایه »: (۱) نماز (۲) زکات (۳) روزه (۴) حج (۵) ولایت مهمنترین آن‌ها؛ « ولایت »</p>
۱۳	۴۹	<p>دو مورد از ضرورت‌های تشکیل حکومت اسلامی را فقط نام ببرید.</p> <p>پاسخ: (الف) اجرای احکام اجتماعی اسلام (ب) پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت</p>
۱۴	۴۹	<p>یکی از دلایل تشکیل حکومت اسلامی « ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام » است، آن را شرح دهید.</p> <p>پاسخ: اسلام یک دین کاملاً اجتماعی است؛ یعنی علاوه بر توجه به « فرد »، به زندگی « اجتماعی » نیز توجه کامل دارد و تا آن جا که مقدور بوده، به برخی احکام فردی، همچون عبادت نیز جنبه اجتماعی داده است؛ مثلاً نماز جماعت را از نماز فرادی برتر دانسته است و برای آن، ثواب بیشتری قرار داده است.</p>
۱۵	۴۹	<p>یکی از اهداف ارسال پیامبران آن بود که مردم، جامعه‌ای بر پایه « عدل » بنا کنند و روابط مردمی و زندگی اجتماعی خود را بر اساس « قوانین عادلانه » بنا نهند؛ آیا این هدف بزرگ بدون وجود یک نظام حکومتی سالم، می‌سازد؟ توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: <u>خیر</u>، آیا می‌شود که خداوند هدفی را برای ارسال پیامبر خود تعیین کند، ولی ابزار و شیوه رسیدن به آن را نادیده بگیرید؟ همچنین قرآن کریم احکام اجتماعی متعددی دارد؛ مانند « خمس، زکات، حقوق و مسئولیت‌های خانواده و جامعه، امر به معروف، نهی از منکر، مبارزه با ظلم و جهاد با تجاوزگران و ستمکاران ». روشن است که اجرای این قوانین، بدون تشکیل حکومت امکان‌پذیر نیست.</p>
۱۶	۴۹	<p>از دلایل تشکیل حکومت اسلامی « ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت » است، آن را شرح دهید.</p> <p>پاسخ: ولی و سرپرست حقیقی انسان‌ها « خداست » و به همین جهت، فرمانبرداری و اطاعت از دستورهای او و کسانی که خودش معین کرده، « ضروری » و « واجب » است. اجرای هر قانون و پیروی از هر کس، هنگامی صحیح است که به گونه‌ای به قانون الهی و فرمان او باز گردد. همچنین، افرادی که بدون اجازه او فرمان و دستور می‌دهند، طاغوتی هستند و پیروی از آن‌ها بر مسلمانان، « حرام » است.</p>
۱۷	۵۰	<p>« طاغوت » را تعریف کنید. پاسخ: کسانی که به مردم فرمان می‌دهند و قانون‌گذاری می‌کنند، در حالی که فرمان و قانونشان نشأت گرفته از فرمان الهی نیست، « طاغوت » نامیده می‌شوند.</p>
۱۸	۵۰	<p>پذیرش حکومت طاغوت و انجام دستورهای وی بر مسلمانان چه حکمی دارد؟</p> <p>(۱) مکروه ☐ (۲) مستحب ☒ (۳) حرام ☐ (۴) واجب ☐</p>
۱۹	۵۰	<p>لازم است در جامعه، چه نوع حکومتی وجود داشته باشد؟ بنویسید. پاسخ: حکومتی که مورد پذیرش « خداوند » باشد و دستورات الهی را که در « قرآن » و « روایات » آمده است، به اجرا در آورد.</p>

۵۱	<p>«ولایت معنوی» را تعریف کنید. پاسخ: ولایت معنوی همان سرپرستی و رهبری معنوی انسان‌هاست که مرتبه‌ای برتر و بالاتری از ولایت ظاهری شمرده می‌شود.</p>	۲۰
۵۱	<p>ولایت معنوی رسول خدا (ص) را توضیح دهید. پاسخ: ایشان با انجام وظایف عبودیت و بندگی و در مسیر قربالهی به مرتبه‌ای از کمال نائل شدکه می‌توانست عالم غیب و ماورای طبیعت را مشاهده کند و به اذن الهی، در عالم خلقت تصرف نماید. به طور مثال، به اذن الهی قادر بود بیمار را شفا بخشید، بلایی را از شخص یا جامعه دور نماید و حاجات مردم را در صورتی که صلاح آن‌ها در آن باشد، برآورده سازد.</p>	۲۱
۵۱ و ۵۲	<p>به سوالات زیر که درباره «ولایت و هدایت معنوی» است، پاسخ دهید:</p> <p>۱- رسول خدا(ص) با استفاده از این ولایت، دل‌های آماده را نیز هدایت می‌کرد. درست ☐ نادرست ☒</p> <p>۲- هدایت دل‌های آماده توسط رسول خدا(ص)، از طریق آموزش معمولی و عمومی است. درست ☐ نادرست ☒</p> <p>۳- هدایت دل‌های آماده توسط رسول خدا(ص)، از طریق امداد غیبی و الهامات و مانند آن صورت می‌گیرد. درست ☐ نادرست ☒</p> <p>۴- میزان بهره‌مندی انسان‌ها از این هدایت، به چه چیزهایی بستگی دارد؟ پاسخ: به درجه «ایمان» و «عمل» آنان بستگی دارد.</p> <p>۵- هر قدر درجه ایمان و عمل انسان‌ها «بالاتر» باشد، چه نتیجه‌ای خواهد داشت? پاسخ: استعداد و لیاقت دریافت هدایت‌های معنوی را بیشتر کسب می‌کند.</p> <p>۶- نمونه‌ای کامل از این نوع هدایت را می‌توانیم در رفتار چه کسانی بینیم؟ پاسخ: در رفتار رسول خدا(ص) با حضرت علی(ع)؛ آن حضرت از همان دوران کودکی که تحت تربیت رسول خدا(ص) قرار گرفت، با «استعداد بی‌نظیر» خود، مراتب کمال را در «ایمان» و «عمل» به سرعت پیمود. به همین جهت، علاوه بر تربیت از روش‌های معمولی، از هدایت معنوی رسول خدا(ص) نیز بهره ۵ می‌برد.</p>	۲۲
۵۲	<p>حدیث امام علی(ع) که در آن می‌فرمایند: «روزی رسول خدا(ص) هزار باب از علم را به رویم گشود که از هر کدام، هزار باب دیگر گشوده می‌شده.» مربوط به کدام نوع هدایت است و آموزش این علوم از چه طریقی بود؟ پاسخ: «هدایت معنوی»؛ از طریق آموختن معمولی نبود، بلکه به صورت الهام بر روح و جان ایشان بوده است.</p>	۲۳
۵۲	<p>بسیار پیش آمده که عالمی پاک سرشت با همه تلاشی که کرده، در حل یک مسئله علمی بازمانده و رسول خدا(ص)، به صورت «..... او را هدایت کرده است. این هدایت معنوی، با افراد مناسب است. پاسخ: «الهام، در خواب یا بیداری» - «لیاقت و ظرفیت»</p>	۲۴
۵۲	<p>«عصمت» به چه معناست؟ پاسخ: به معنای «محفوظ بودن از گناه» است.</p>	۲۵
۵۳	<p>یکی از ویژگی‌های پیامبران، محفوظ بودن آنان از گناه بوده است؛ یعنی چه؟ پاسخ: یعنی آنان کارهایی را که خداوند واجب کرده است، انجام می‌دادند و کارهایی را که حرام کرده است، ترک می‌کردند.</p>	۲۶
۵۳	<p>چرا «عصمت» لازمه پیامبری بوده است؟ پاسخ: زیرا بدون آن، اعتماد مردم به پیامبران از بین می‌رفت و از آنان پیروی نمی‌کردند. به عبارت دیگر، بدون وجود عصمت، مسئولیت پیامبری به نتیجه نخواهد رسید.</p>	۲۷

۵۳	<p>اگر پیامبری در « دریافت وحی و ابلاغ آن به مردم » مقصوم نباشد، چه نتایجی خواهد داشت؟ پاسخ: ۱) دین الهی به درستی به مردم نمی‌رسد. ۲) امکان هدایت، از مردم سلب می‌شود.</p>	۲۸
۵۲	<p>اگر پیامبری در « تعلیم و تبیین دین و وحی الهی » مقصوم نباشد، چه نتایجی خواهد داشت؟ پاسخ: ۱) امکان انحراف در تعالیم الهی پیدا می‌شود. ۲) اعتماد مردم به دین از دست می‌رود.</p>	۲۹
۵۲	<p>اگر پیامبری در « اجرای احکام الهی » مقصوم نباشد، چه نتایجی خواهد داشت؟ پاسخ: امکان دارد کارهایی که مخالف دستورهای خداست، انجام دهد و مردم نیز از او الگو و سرمشق بگیرند و مانند او عمل کنند و به گمراهی ڈچار شوند.</p>	۳۰
۵۳	<p>اگر از ما سؤال شود: « چه کسی تشخیص می‌دهد که کدام فرد توانایی مقاومت در مقابل وسوسه گناه را دارد؟ » چه پاسخی باید بدھیم؟ پاسخ: روشی است که این کار از انسان‌ها ساخته نیست و فقط خداوند است که از آشکار و نهان افراد اطلاع دارد و می‌تواند، توانایی فرد در دوری از گناه را تشخیص دهد. بنابراین، وقتی خداوند کسی را به پیامبری بر می‌گزیند، معلوم می‌شود که وی می‌تواند مسئولیت خود را به درستی انجام دهد. عبارت قرآنی « اللہ اعلمُ حیثُ یجعلُ رسالتَه » مؤید همین مطلب است.</p>	۳۱
۵۴	<p>معصومیت از گناه و خطا پیامبران به چه صورت است؛ آیا یک مانع بیرونی (مانند فرشته)، آنان را از گناه و خطا حفظ می‌کنند یا آنان با اختیار خود به سمت گناه و خطا نمی‌روند؟ توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: پیامبران با این که مانند ما انسان‌ها « غریزه » و « اختیار » دارند، در مقام عمل به دستورات الهی ڈچار گناه نمی‌شوند؛ زیرا کسی گناه می‌کند که هوی و هوس بر او غلبه کند و کسی که حقیقت گناه و معصیت را مشاهده می‌کند و می‌داند که با انجام آن، از چشم خدا می‌افتد و از لطف و رحمت او دور می‌شود، محبت به خداوند را به هیچ چیز عوض نمی‌کند. ما انسان‌ها در مورد « بعضی » از گناهان معصوم هستیم و حتی تصور آن‌ها نیز برای ما ناراحت کننده و آزار دهنده هستند، اما پیامبران در مورد « همه » گناهان عصیت دارند.</p>	۳۲
۵۵	<p>چگونه ما مسلمانان می‌توانیم قدو DAN تلاش‌ها و مجاھدات‌های پیامبر اکرم(ص)، باشیم؟ پاسخ: با اتحاد و همدلی با یکدیگر، نگذاریم دشمنان اسلام زحمات و تلاش‌های آن حضرت را بی‌اثر کنند.</p>	۳۳
۵۵	<p>یکی از نتایج تبدیل همبستگی مسلمانان به دشمنی و اختلاف‌های معمولی اقوام و مذاهب اسلامی را بزرگ نشان دادن، چیست؟ پاسخ: تجزیه کشورهای کوچک در سده اخیر بود تا قدرت‌های استعمارگر به راحتی بتوانند بر آن‌ها سلطه پیدا کنند و ذخایر آنان را به تاراج ببرند. این سیاست، اکنون نیز از سوی قدرت‌های استعماری در کشورهای منطقه در حال اجراست.</p>	۳۴
۵۶ و ۵۷	<p>امام خمینی (ره) در یکی از پیام‌های خود به مسلمانان درباره « وحدت » چه نکاتی را بیان فرموده‌اند؟ پاسخ: ای مسلمانان جهان که به حقیقت اسلام ایمان دارید: ۱) به پا خیزید و در زیر پرچم توحید و در سایه تعلیمات اسلام مجتمع شوید. ۲) دست خیانت ابر قدرت‌ها را از ممالک خود و خزانه سرشار آن کوتاه کنید. ۳) دست از اختلافات و هواهای نفسانی بردارید که شما دارای همه چیز هستید. ۴) بر فرهنگ اسلامی تکیه کنید و با غرب و غرب زدگی مبارزه نمایید و روی پای خودتان بایستید.</p>	۳۵

۵۷	<p>برای این که مسلمانان بتوانیم وحدت میان خود را تقویت کنیم و از قدرت حدود دو میلیارد مسلمان و امکانات بی‌نظیر سرزمین‌های اسلامی برای پیشرفت خود استفاده کنیم، نیازمند به چه چیزی هستیم؟ پاسخ: نیازمند اجرای برنامه‌های دقیقی هستیم که نقشه‌های تفرقه‌افکن استعمارگران و عوامل آنان را در سرزمین‌های اسلامی خنثی کند و دل‌های مسلمانان را به یکدیگر نزدیک کند.</p>	۳۶
۵۷	<p>سه مورد از اقداماتی که باعث ایجاد وحدت میان مسلمانان می‌شوند را بنویسید.</p> <p>پاسخ: ۱) از اهانت و توهین به مقدسات سایر مسلمانان خودداری کنیم.</p> <p>۲) از مظلومان در تمام نقاط جهان، با روش‌های درست دفاع کنیم و برای رهایی آنان از ظلم بکوشیم.</p> <p>۳) کسانی که به ظاهر خود را مسلمان می‌نامند ولی با دشمنان اسلام دوستی می‌ورزند، بشناسیم و فریب برنامه‌های آنان را نخوریم.</p>	۳۷
۵۷	<p>برای این که از اهانت و توهین به مقدسات سایر مسلمانان خودداری کنیم، شایسته است چه کاری را انجام دهیم؟</p> <p>پاسخ: شایسته است اعتقادات خود را با «دانش» و «استدلال»، اعتلا و ارتقا ببخشیم.</p>	۳۸
۵۷	<p>چرا باید اعتقادات خود را با «دانش» و «استدلال»، اعتلا و ارتقا ببخشیم؟ تا بتوانیم با دیگر مسلمانان بر اساس معرفت و استدلال سخن بگوییم و اعتقادات خود را به نحو صحیح و بدون نزاع و ناسزاگویی بیان کنیم.</p>	۳۹
۵۷	<p>سخن رسول خدا (ص) که در آن می‌فرمایند: «هر کس فریاد دادخواهی مظلومی را که از مسلمانان یاری می‌طلبد بشنود، اماً به یاری آن مظلوم برنخیزد، مسلمان نیست.» به کدام یک از برنامه‌های وحدت میان مسلمانان اشاره دارد؟</p> <p>پاسخ: از مظلومان در تمام نقاط جهان، با روش‌های درست دفاع کنیم و برای رهایی آنان از ظلم، بکوشیم.</p>	۴۰
۵۷	<p>روش کسانی که به ظاهر خود را «مسلمان» می‌نامند ولی با دشمنان اسلام دوستی می‌ورزند، چگونه است؟</p> <p>پاسخ: چنین است که دشمنان اسلام مانند صهیونیست‌ها را دوست و برخی مسلمانان را دشمن معرفی می‌کنند؛ به طوری که مردم عادی به تدریج با دشمنان واقعی اسلام دوستی کنند و با گروهی از مسلمانان، دشمنی بورزنند.</p>	۴۱